

Verslag van de bijeenkomst van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 19 en 20 april 2007 te Luxemburg

Met betrekking tot hetgeen is aangegeven over de openbaarheid van de onder de agendapunten opgenomen documenten, kan worden opgemerkt dat het de stand weergeeft d.d. 11 mei 2007. Een actuele weergave is te vinden in het documentenregister van de Raad¹.

Met de vaststelling door de Raad van de lijst van A-punten en de definitieve agenda voor deze bijeenkomst is de volgorde van de onderwerpen, die is aangehouden in de geannoteerde agenda, komen te vervallen. Teneinde referentie aan de geannoteerde agenda voor deze bijeenkomst te vereenvoudigen, is in dit verslag de nummering van die geannoteerde agenda aangehouden. De hieronder genoemde documentnummers hebben betrekking op de documenten, die u samen met dit verslag - voor zover nog niet eerder ontvangen - worden toegezonden.

I Raad

1. Goedkeuring van de voorlopige agenda

document : 8500/07 OJ/CONS 20 JAI 187 COMIX 369 (NL)
status document : openbaar

De agenda werd goedgekeurd.

2. Goedkeuring van de lijst van A-punten

document : 8501/07 PTS A 16 (NL)
status document : openbaar

De lijst van A-punten werd goedgekeurd. Op deze lijst ontbreken de punten: 2b (Raadsbesluit inzake de regels voor samenwerking tussen nationale bureau's voor de ontneming van vermogensbestanddelen), 2d (herziene strategie voor mediacommunicatie), 2f (CSIS installatie- en exploitatiebegroting voor 2007) en 2n (verordening inzake statistieken van de Gemeenschap inzake migratie en internationale bescherming), die bij de geannoteerde agenda voor deze bijeenkomst van de Raad aan uw Kamer zijn voorgelegd. Deze punten zullen voor een volgende bijeenkomst van de Raad als A-punt worden geagendeerd.

Voor de onderwerpen op de lijst van A-punten treft u de bijbehorende documenten - voor zover nog niet eerder ontvangen - in de bijlage bij dit verslag aan.

B-punten

3. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake het recht dat van toepassing is op contractuele verplichtingen (Rome I)

document : 8022/07 JUSTCIV 73 CODEC 306 ADD 1 REV 1 (NL)
status document : openbaar

De Raad stemde in met de door het voorzitterschap geselecteerde vijftien artikelen waarover in de Raadswerkgroep consensus was bereikt. De Europese Commissie maakte een voorbehoud betreffende de schrapping in artikel 3 van iedere verwijzing naar het Europees verbintenissenrecht, gezien de ontwikkelingen rondom het gemeenschappelijk referentiekader voor het Europees verbintenissenrecht (zie onder agendapunt B6). Om coherentie te houden, zou niet elke verwijzing hiernaar in het kader van Rome I mogen ontbreken. De lidstaten stemden in met een verwijzing.

¹ http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=549&lang=nl&mode=g

4. Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2201/2003 wat de bevoegdheid betreft en tot invoeging van regels inzake toepasselijk recht in huwelijkszaken (Rome III)

document : 8549/07 JUSTCIV 91 (NL)
status document : niet openbaar

De voorzitter memoreerde dat dit project prioriteit heeft en dat tijdens de informele bijeenkomst van ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken in januari jl. te Dresden is afgesproken dat het toenemende verkeer van personen tussen lidstaten een regeling als deze noodzakelijk maakt: jurisdictie, maar ook regels over toepasselijk recht. Deze twee onderdelen dienen gekoppeld te blijven. Het gaat niet over vragen van materieel recht, zoals het recht op echtscheiding of juist het niet toelaten van echtscheiding.

De Commissie wees op de wenselijkheid van versterking van de partijautonomie. De behoefte aan collisieregels is enorm, als men bedenkt dat in EU jaarlijks 340.000 mensen met de problematiek van grensoverschrijdende scheidingen te maken hebben. De Commissie bevestigde dat het niet gaat om harmonisatie van materieel recht.

Verscheidene lidstaten, waaronder Nederland, lieten weten problemen te hebben met het voorstel voor zover het mede ziet op het toepasselijk recht; de rechtstradities lopen hiervoor naar de mening van deze lidstaten te ver uiteen. De openbare orde-clausule biedt hiervoor geen oplossing.

Nederland bracht naar voren dat het onderhavige voorstel in het Nederlandse parlement op bedenkingen stuit in het licht van het beginsel van subsidiariteit. Deze bedenkingen zullen minder overkomelijk zijn naarmate de regeling zich meer op het terrein begeeft van het toepasselijk recht. Het zou dus beter zijn in de ontwerpverordening de nadruk te leggen op de regeling van de bevoegdheid van de rechter. Nederland acht de invoering van de mogelijkheid van rechtskeuze op zichzelf niet bezwaarlijk, maar heeft moeite met de voorgestelde regeling van het toepasselijk recht bij gebreke van een rechtskeuze. In dat geval zou toepasselijkheid van de *lex fori* uitgangspunt moeten zijn.

Een enkele lidstaat keerde zich tegen de hiervoor beschreven positie ten aanzien van de *lex fori*. Gesteld werd dat het gaat om een verordening met directe werking en dus zonder ruimte voor uitzonderingen. In dit verband verklaarde een andere lidstaat zich tegen paragraaf 23 en paragraaf 25. Het voorzitterschap zegde toe dit als afzonderlijke verklaring op te nemen.

Verscheidene lidstaten konden instemmen met de voorgestelde onderhandelingsrichtlijnen, maar brachten specifieke wensen naar voren, zoals het belang van het gelijkheidsbeginsel en de bescherming van de zwakkere partij; de mogelijkheid voor lidstaten om afspraken te maken met derde landen; het belang van respect voor nationale tradities en dat het instrument geen betrekking moet hebben op materiële aspecten van het huwelijksrecht.

Het voorzitterschap concludeerde dat alle delegaties aanvaardden dat in het Comité Burgerlijk Recht verder wordt onderhandeld op basis van het voorliggende document. De *lex fori*, al dan niet op basis van rechtskeuze, is alleen aanvaardbaar als er tevens een nauwe band is met dat land.

5. Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen

document : 8547/07 JUSTCIV 89 (NL)
status document : niet openbaar

De Raad aanvaardde de door het voorzitterschap voorgestelde richtsnoeren voor verdere onderhandelingen over dit dossier.

Minister Hirsch Ballin onderschreef de wenselijkheid van afschaffing van het exequatur, maar gaf aan dat de opneming in de verordening van een regeling van het op alimentatieverplichtingen toepasselijke recht op problemen stuit, nu over een dergelijke regeling ook in de Haagse Conferentie wordt onderhandeld in het kader van het op te stellen mondiale Alimentatieverdrag. Consistentie met het Haagse Verdrag voor wat het toepasselijk recht betreft, is voor Nederland dan ook essentieel. Minister Hirsch Ballin stelde dat het geheel weglaten van dit onderdeel uit het EG-instrument het eenvoudigste zou zijn: in géén geval mag er tegenspraak zijn.

Het voorzitterschap steunde Nederland en concludeerde dat als onderhandelingen in de Haagse Conferentie zijn afgelopen de congruentie met het Haagse Verdrag goed in de gaten dienen te worden gehouden.

6. Gemeenschappelijk referentiekader voor het Europees verbintenissenrecht

document : 8548/07 JUSTCIV 90 (NL)
status document : openbaar

Het voorzitterschap had dit onderwerp geagendeerd omdat de discussie tot nu toe alleen heeft plaatsgevonden in de Raad Concurrentievermogen. Het voorzitterschap heeft dit dossier op de agenda gezet om het Comité Burgerlijk Recht met de taak te belasten om dit onderwerp verder te bestuderen.

Verschillende lidstaten spraken hun instemming hierover uit. Ook werd benadrukt dat het instrument niet bindend zou mogen zijn, wat het voorzitterschap beaamde. Het voorzitterschap concludeerde dat de Raad het Comité Burgerlijk Recht zal opdragen om dit onderwerp verder te bestuderen.

7. Voorstel voor een kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat

document : 8544/07 DROIPEN 34 (NL)
status document : niet openbaar

De Raad bereikte een algemeen akkoord over het voorstel voor een kaderbesluit betreffende de bestrijding van racisme en vreemdelingenhaat. Aan de wens van de Baltische staten werd tegemoetgekomen met een Raadsverklaring over een door de Commissie te organiseren openbare hoorzitting over misdaden begaan door totalitaire regimes. Verschillende lidstaten -waaronder Nederland- tekenden een parlementair voorbehoud aan met betrekking tot het voorstel voor een kaderbesluit.

Minister Hirsch Ballin stelde dat Nederland bij het aannemen van dit kaderbesluit een verklaring zal afleggen waarin wordt aangegeven dat de huidige Nederlandse wetgeving inzake strafbaarstelling van het aanzetten tot haat/belediging/discriminatie wegens ras, godsdienst, levensovertuiging of geaardheid (artikel 137c-e Sr), gecombineerd met de daaruit voortvloeiende jurisprudentie, reeds voldoet aan de verplichtingen tot strafbaarstelling die het kaderbesluit oplegt.

8. Ontwerp-kaderbesluit van de Raad over bepaalde procedurele rechten in strafprocedures binnen de gehele Europese Unie

document : 8545/07 DROIPEN 35 (NL)
status document : niet openbaar

De Raad slaagde er niet in om overeenstemming te bereiken over het vervolgtraject voor behandeling van dit dossier. De voorzitter concludeerde dat op basis van de discussie in de Raad de besprekingen in de betreffende Raadswerkgroep zullen worden voortgezet.

9. Opneming van het Verdrag van Prüm in de communautaire rechtsorde en de rechtsorde van de Unie

Dit onderwerp is vervallen.

10. Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een mechanisme voor de vorming van snelle interventieteams aan de grenzen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2007/2004 van de Raad van 26 oktober 2004 tot oprichting van een Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie voor wat betreft dit mechanisme

Dit agendapunt werd behandeld in het Gemengd Comité (onder agendapunt GC 2).

11. Bestrijding van de pull-factoren van illegale migratie: illegale arbeid

document : niet beschikbaar

Tijdens de lunch werd kennis genomen van een mondeling verslag van Commissaris Frattini over de bestrijding van de aanzuigende effecten van illegale immigratie, waaronder illegale arbeid. De voorzitter concludeerde vervolgens dat illegale arbeid een belangrijke factor voor illegale migratie is en dat dit aanzuigende effect door EU-maatregelen dient te worden bestreden.

12. Situatie van vluchtelingen in Irak en aangrenzende landen

Tijdens de lunch werd gesproken over de vluchtelingensituatie in Irak en aangrenzende landen. Minister Hirsch Ballin pleitte voor harmonisatie van het asielbeleid, hervestiging en preventie van mensensmokkel en gaf aan dat deze elementen dienen te worden toegevoegd aan de conclusies van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 23 april. Na verdere discussie concludeerde het voorzitterschap dat er, naast de reeds opgenomen resultaten van de door de UNHCR georganiseerde ministeriële conferentie van 17 en 18 april jl., waar aandacht gevraagd werd voor de noden van ontheemden in Irak en vluchtelingen in de regio, een tweetal zinnen zullen worden toegevoegd aan de conclusies die met name ingaan op de preventie van mensensmokkel.

13. Algehele aanpak van migratie

Commissaris Frattini gaf tijdens de lunch mondeling een kort overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de voorbereiding van de in dit kader aangekondigde twee voorstellen. Het betreft mededelingen over de algehele aanpak van migratie in de grensgebieden ten oosten en zuidoosten van de Unie en over een beter organisatie van en voorlichting over, de diverse vormen van legaal verkeer tussen de EU en derde landen.

14. Europol

a. Implementatie van de protocollen

b. Toekomst van Europol – stand van zaken

document : 8203/1/07 EUROPOL 36 REV 1
status document : openbaar

(NL)

De voorzitter gaf een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de toekomst van EUROPOL. Het doel van de voorstellen is om de operationele mogelijkheden van EUROPOL te versterken; enerzijds door een aantal korte termijnmaatregelen (zoals de inwerkingtreding van de Protocollen, anderzijds door een omzetting van de EUROPOL-overeenkomst in een Raadsbesluit.

De directeur van EUROPOL, Ratzel lichtte in het kort een drietal nieuwe mogelijkheden toe die de inwerkingtreding van de Protocollen met zich meebrengt. Ten eerste de mogelijkheid voor EUROPOL personeel om deel te nemen aan gemeenschappelijke onderzoeksteams van de lidstaten. Ten tweede de mogelijkheid om bevoegde autoriteiten van de lidstaten rechtstreeks toegang te verlenen tot het EUROPOL-informatiesysteem. Ten derde de mogelijkheid om deskundigen uit derde landen te laten deelnemen aan de werkzaamheden van EUROPOL.

Minister Hirsch Ballin onderstreepte in zijn interventie het belang van deelneming van het personeel van EUROPOL aan gemeenschappelijke onderzoeksteams.

De voorzitter gaf aan dat tijdens de bijeenkomst van de Raad op 12 en 13 juni a.s. een beslissing zal worden genomen over de omzetting van de huidige overeenkomst in een Raadsbesluit. Met betrekking tot de financiering van EUROPOL en het EG-Personeelsstatuut bestaan nog een aantal onduidelijkheden. Deze zullen in het Comité van artikel 36 (CATS) verder worden besproken, waarna dit onderwerp voor de bijeenkomst van de Raad op 12 en 13 juni a.s. wordt geagendeerd.

15. Diversen

Minister Hirsch Ballin gaf een korte toelichting op de regeling die in de maak is voor de afwikkeling van de nalatenschap van de oude Vreemdelingenwet. De voorzitter deelde vervolgens aan de Raad mede dat de Bondsregering op 28 maart jl. een wetsontwerp heeft ingediend waarin een verblijfsregeling is opgenomen voor personen die thans onder een gedoogregeling vallen.

Hongarije kondigde aan dat op 12 april jl. een centrum in Moldavië is geopend waar informatie wordt uitgewisseld met betrekking tot het verlenen van visa tussen Oostenrijk, Slovenië, Hongarije en Moldavië. Voorts werd medegedeeld dat de Hongaarse regering de toetreding tot het Verdrag van Prüm op 31 maart jl. heeft goedgekeurd.

II Gemengd Comité

1. Schengen Informatiesysteem: stand van zaken met betrekking tot SISone4all, Netwerk, SIS II

Het Gemengd Comité nam kennis van de stand van zaken met betrekking tot SISone4all, Netwerk en SIS II. De Portugese minister gaf aan dat de realisatie van SIS one4all volgens schema verloopt en de afschaffing van de controles aan de buitengrenzen is voorzien voor het einde van 2007.

De Commissie deelde mede dat ook de voorbereidingen voor SIS II thans zonder problemen verlopen en dat SIS II operationeel zal zijn in december 2008.

2. **Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een mechanisme voor de vorming van snelle interventieteams aan de grenzen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2007/2004 van de Raad van 26 oktober 2004 tot oprichting van een Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie voor wat betreft dit mechanisme**

Het Gemengd Comité werd door het voorzitterschap en de Commissie geïnformeerd over de stand van zaken betreffende dit voorstel. Er werd met name kennis genomen van het feit dat de Raad, behoudens een voorbehoud van één lidstaat, en het Europees Parlement gemeenschappelijke overeenstemming over deze ontwerp-verordening hebben bereikt. Behoudens dit voorbehoud en zodra het advies van Europees Parlement is afgerond, wordt er naar gestreefd om de verordening zo spoedig mogelijk, zo mogelijk nog vóór de bijeenkomst van de Raad van 12 en 13 juni a.s., aan te nemen, opdat de teams in de zomer van 2007 operationeel kunnen zijn.

3. Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie (Frontex) - stand van zaken betreffende het centrale register van technisch materiaal, het Europees surveillancesysteem en het Europees patrouillenetwerk

Commissaris Frattini en de directeur van Frontex Laitinen, hebben het Gemengd Comité in kennis gesteld van de vorderingen in verband met het centrale register van technisch materieel, alsook van de ontwikkelingen betreffende het Europees surveillancesysteem en het Europees patrouillenetwerk. De lidstaten werden bedankt voor hun bijdrage aan het centrale register. Uit de gepresenteerde cijfers bleek dat Frontex nu kan beschikken over 116 schepen, 27 helikopters, 21 vliegtuigen, en 392 ander grensbewakingsmaterieel.

4. Voorstel voor een kaderbesluit van de Raad inzake de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

Dit onderwerp werd tijdens de lunch -in besloten kader- besproken. De voorzitter schetste de nieuwe aanpak van het voorzitterschap met betrekking tot het ontwerp-kaderbesluit inzake de bescherming van persoonsgegevens, waarmee door de Raad werd ingestemd. Er vond geen discussie plaats over de inhoud van het dossier.

5. Het visuminformatiesysteem

(a) Ontwerp-verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het VIS en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie op het gebied van visa voor kort verblijf

(b) Ontwerp-besluit van de Raad over de toegang tot het VIS voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten

document : 8540/07 VISA 129 CODEC 356 CATS 31 ENFOPOL 68
EUROPOL 39 COMIX 380 (NL)
status document : openbaar

Het Gemengd Comité nam kennis van de belangrijkste resultaten van de trilog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie van 28 maart jl. met betrekking tot de ontwerp-verordening. Het voorzitterschap verklaarde dat een akkoord in eerste lezing met het Europees Parlement over de ontwerp-verordening een reële mogelijkheid is. Tevens lichtte de voorzitter de Raad in over de stand van zaken betreffende het ontwerp-besluit.

Het Gemengd Comité besprak vervolgens het door het voorzitterschap voorgestelde compromispakket voor verdere onderhandelingen met het Europees Parlement, teneinde zo spoedig mogelijk tot een akkoord over de twee instrumenten te komen. Er werd overeenstemming bereikt over de tekst inzake het systematische gebruik van vingerafdrukken bij grenscontroles, zoals is neergelegd in artikel 16 van de ontwerp-verordening. Met betrekking tot de brugclausule (artikel 1b in de ontwerp-verordening), en het ontwerp-besluit werd in het bijzonder door de voorzitter, de Commissie en enkele lidstaten ingegaan op het beschikbaar stellen van gegevens uit het VIS aan derde landen en internationale organisaties en het instellen van nationale, centrale toegangspunten voor het VIS. De meeste lidstaten steunden de compromisvoorstellen van het voorzitterschap. De voorzitter concludeerde dat het Comité van Permanente Vertegenwoordigers zo spoedig mogelijk op de hoogte zal worden gesteld van het akkoord over het mandaat om de onderhandelingen met het Europees Parlement verder te voeren.

Bijlage

Overzicht van documenten op de lijst van A-punten die nog niet, respectievelijk nog niet in Nederlandse vertaling, zijn toegezonden.

2c	document status document	: 5356/2/07 ENFOPOL 30 REV 2 : openbaar	(NL)
2j	document status document	: 8021/07 JUSTCIV 72 CODEC 305 : openbaar	(NL)
2l	document status document	: 6972/07 MIGR 16 COEST 56 COR 1 : openbaar	(NL)
2m	document status document	: 7160/1/07 VISA 83 COEST 64 REV 1 : openbaar	(NL)
2r	document status document	: 8099/07 JAI 167 CADREFIN 21 CORDROGUE 23 CODEC 310 : openbaar	(NL)
A4	document status document	: 8115/07 JAI 171 RELEX 218 NIS 82 COEST 105 : niet openbaar	(EN)
A5	document status document	: 7987/07 CATS 25 USA 27 : openbaar	(NL)
A6	document status document	: 7988/07 CATS 26 COPEN 41 : openbaar	(NL)
A15	document status document	: 8290/07 SCH-EVAL 69 COMIX 352 RESTREINT ² : niet openbaar	(NL)
A16	document status document	: 8289/07 SCH-EVAL 68 COMIX 351 RESTREINT ³ : niet openbaar	(NL)

² Dit document wordt ter vertrouwelijke kennisgeving aan de Kamer gezonden.

³ Dit document wordt ter vertrouwelijke kennisgeving aan de Kamer gezonden.